

P.Z. br. 858

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/20-12/26
Urbroj: 50301-25/06-20-6
Zagreb, 30. travnja 2020.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 04-05-2020		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
452-01/20-01/03	65	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
50-20-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

- Predmet:** Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ništetnosti ugovora o kreditu s međunarodnim obilježjima sklopljenih u Republici Hrvatskoj s neovlaštenim vjerovnikom, s Konačnim prijedlogom zakona (predlagatelj: Marin Škibola, zastupnik u Hrvatskome saboru)
- mišljenje Vlade
- Veza:** Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 452-01/20-01/03, urbroja: 65-20-03, od 13. ožujka 2020. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ništetnosti ugovora o kreditu s međunarodnim obilježjima sklopljenih u Republici Hrvatskoj s neovlaštenim vjerovnikom, s Konačnim prijedlogom zakona (predlagatelj: Marin Škibola, zastupnik u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ništetnosti ugovora o kreditu s međunarodnim obilježjima sklopljenih u Republici Hrvatskoj s neovlaštenim vjerovnikom, s Konačnim prijedlogom zakona (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Marin Škibola, zastupnik u Hrvatskome saboru, aktom od 12. ožujka 2020. godine.

Prijedlogom zakona predlaže se Zakon o ništetnosti ugovora o kreditu s međunarodnim obilježjima sklopljenih u Republici Hrvatskoj s neovlaštenim vjerovnikom (u daljnjem tekstu: Zakon o ništetnosti) izmijeniti i dopuniti na način da se njegova primjena proširi na sve ugovore o kreditu (bez obzira imaju li međunarodno obilježje) i na sve vjerovnike koji su sklopili ugovor o kreditu s dužnikom u neravnopravnom položaju kršeći prisilne propise i moral društva, pri čemu se za ugovore koji su obuhvaćeni Prijedlogom zakona kao posljedica propisuje ništetnost ugovora.

U odnosu na opći propis obveznog prava, Vlada Republike Hrvatske ističe da su Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine, br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, u daljnjem tekstu: ZOO), već propisane pravne posljedice za ugovorne strane u slučaju postupanja protivno prisilnim propisima ili moralu društva. Prijedlogom zakona propisuju se razlozi koji bi se smatrali povredom prisilnog propisa i morala i time uzrokovali ništetnost ranije sklopljenih ugovora iako u vrijeme njihovog sklapanja nije bila propisana posljedica ništetnosti za određeno postupanje.

Prijedlog zakona sadrži odredbe koje su preširoko stipulirane (npr. položaj fizičkih i pravnih osoba je, zbog načina definiranja dužnika u neravnopravnom položaju, praktično izjednačen s položajem potrošača), odredbe koje su u protivnosti s drugim propisima (npr. povrede za koje se propisuje ništetnost već su ZOO-om propisane kao razlog pobojnosti ugovora; propisivanje ništetnosti svih ugovora koji su sklopljeni prihvaćanjem općih uvjeta ugovora što je protivno pravilima ZOO-a o općim uvjetima ugovora), kao i odredbe koje su nejasne, neodređene te ostavljaju širok prostor za tumačenje i arbitrarnost (npr. odredba kojom je propisano da su prekršeni prisilni propisi ili moral društva u slučajevima u kojima su nastupile okolnosti koje upućuju na povredu interesa javnog poretka, povredu pravila financijske struke i općenito dobar ugled financijske struke).

U odnosu na zaštitu potrošača, Vlada Republike Hrvatske ističe da je pravna stečevina Europske unije kojom se štite prava potrošača u vezi s ugovorom o kreditu u potpunosti prenesena u zakonodavstvo Republike Hrvatske kroz Zakon o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine, br. 75/09, 112/12, 143/13, 9/15, 78/15, 102/15 i 52/16), Zakon o platnom prometu (Narodne novine, broj 66/18), Zakon o kreditnim institucijama (Narodne novine, br. 159/13, 19/15, 102/15, 15/18, 70/19 i 47/20) i Zakon o stambenom potrošačkom kreditiranju (Narodne novine, broj 101/17).

Sud Europske unije je 14. veljače 2019. godine donio presudu u predmetu C-630/17 kojom je, između ostaloga, utvrdio da je Zakon o ništetnosti suprotan pravu Europske unije, odnosno članku 56. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UEFU), te članku 4. stavku 1. i članku 25. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (u daljnjem tekstu: Uredba 1215/2012).

Vežano uz neusklađenost Zakona o ništetnosti s člankom 56. UFEU-a, Sud Europske unije je istaknuo da se hrvatskim pravom do 30. rujna 2015. godine provodila izravna diskriminacija prema vjerovnicima s poslovnim nastanom izvan Republike Hrvatske, nakon kojeg je datuma ništetnost ugovora o kreditu sklopljenih s neovlaštenim vjerovnikom proširena na ugovore s vjerovnicima s poslovnim nastanom u toj državi članici (točka 62. presude).

Iako se Prijedlogom zakona (članci 2., 3. i 7.) Zakon o ništetnosti mijenja tako da primjena toga Zakona ne bude zemljopisno ograničena, već da se primjenjuje na sve fizičke i pravne osobe (vjerovnike) koje krše prisilne propise i moral društva, isti nije uzeo u obzir točke 72. i 73. presude u kojima Sud Europske unije ukazuje na potrebu izrade analize prikladnosti i proporcionalnosti prije uvođenja mjere. S obzirom da predlagatelj takvu analizu nije predočio, Prijedlogom zakona se i dalje prekoračuju granice onoga što je nužno za postizanje zadanog cilja jer se njime retroaktivnim, općim i automatskim pravilom propisuje ništetnost svih ugovora sklopljenih u Republici Hrvatskoj s neovlaštenim vjerovnikom.

U vezi s dijelom navedene presude Suda Europske unije kojim je utvrđeno da je Zakon o ništetnosti protivan članku 4. stavku 1. i članku 25. Uredbe 1215/2012, Vlada Republike Hrvatske ističe da je u Republici Hrvatskoj od 29. siječnja 2019. godine na snazi Zakon o međunarodnom privatnom pravu (Narodne novine, broj 101/17) koji sadrži pravila o određivanju mjerodavnog prava i pravila o nadležnosti uvažavajući unificirano europsko međunarodno privatno pravo te izravno upućuje na primjenu Uredbe 1215/2012 i Uredbe (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Uredba Rim I.).

Stoga, iako bi se brisanjem članka 8. Zakona o ništetnosti otklonile odredbe koje su u suprotnosti s Uredbom 1215/2012 i Uredbom Rim I., sudovi u Republici Hrvatskoj su neovisno o predloženom brisanju tog članka, u predmetima s međunarodnim elementom glede nadležnosti i mjerodavnog prava, dužni postupati sukladno Zakonu o međunarodnom privatnom pravu, a kojim se upućuje na primjenu odgovarajućih navedenih uredbi.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i dr. sc. Kristiana Turkalja, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Mirelu Fučkar, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković